

**UYUŞTURUCU MADDELERİN SURETİ İMÂL VE İHZARI İLE TARZI MÜRAKABESİ HAKKINDA
(1/179) NUMARALI KANUN LÂYİHASI VE S. İK VE AD. E.'LERİ MAZBATALARI**

12 Nisan 1928

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Uyuşturucu maddelerin sureti imâl ve ihzarı ile tarzi murakabesi hakkında Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 8 Nisan 1928 tarihli içtimaında tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip olunan Kanun Lâyihasıyla esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin işarına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

**Başvekil
İsmet**

Esbabı Mucibe Lâyihası

Son on beş seneden beri uyuşturucu maddeler ismi verilen afyon müştekkatı ve kokain ve emsalinin suiistimali çok calibi endişe bir süratle intişar ve taammüm etmesi dolayısıyla bütün medeni memleketler bu feci iptilânın önünü almak üzere tedabir ittihazını teemmül ederek memleketlerinde hususi bazı ahkâm vaz etmişlerse de bu gibi tedabiri hususiyenin gayeye vusule kâfi gelmediği ve beynelmîlel bir tesanüt olmadıkça bu mürakabenin bihakkın ifası müşkilâtı mucip ve faidesiz olduğu anlaşıl原因 bu maddelerin her memleketteki istimali hususiyetlerini tahdit ve takayyüdâtın esbabını düşünmek üzere ilk defa 1912 senesinde Lahey'de beynelmîlel bir afyon konferansı toplanmış ve burada takarrür eden usul ve şerait bir muahede halinde 23 Kânunısani 1912 tarihinde imzalanarak mevkii mer'iyete konmuştur.

Lozan ahitnamesinin 100 ncü maddesi mucibince Hükümetimizce bu mukaveleye iltihak hususu taahhüt edilmiş olduğundan mukavelenin onuncu, on birinci, on ikinci ve on üçüncü maddeleri mucibince bu mukavelenin zikr eylediği mevadın ithal, ihraç, imâl ve satışına ait kuyudu kanuniye vaz'ı zaruri görülmektedir. Esasen bu yolda bir ahdin ademi mevcudiyeti farz ve kabul edilse dahi son zamanlardaki uyuşturucu maddeler iptilasından memleketimizin de hissedar olması ve sıhhati umumiye için cidden pek endişe bahş bir surette morfin ve kokain suiistimalinin ve taammümü bu hususta çok sıkı ahkâm vaz'ına mecburiyet göstermektedir. Vakıa Ceza Kanununun mevaddı mahsusası ile bu cisimleri kaçak ithal edenler ve izin-

siz satanlar ve kullananlar hakkında ahkâmı cezaiye vaz edilmiş ise de memlekete kimlerin ihaline ve memleket dahilinde satmaya mezun oldukları hususu tespit edilmemiş ve bu hususta hangi makamın murakabe vazifesini deruhte eylediği tasrih edilmemiş olduğundan bu cihetin bir kanunu mahsusla teyidi ve ithal ve ihraç satışı ve imâl işleri hakkında kaideler vaz'ı için merbut kanun lâyihası tanzim olunmuştur.

Yukarıda beynelmînel mukaveleye iltihak eden 49 hükümetin kâffesi tertip ettikleri kavanini mahsusada bu murakabe vazifesini teşkilâtı sıhhiyesinin mercii olan makama tevdi ettikleri cihetle bizde de sıhhati umumiye ile alakadar olan bu hususun Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâleti tarafından takip ve murakabesi esas kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesi beynelmînel mukavele ile kabul olunan mevad ve ayrıca memleketimiz için hususiyeti haiz olan esrar ve müstahzeratı hakkındaki murakabe hususunu ihtiva etmektedir. Yalnız memleketimizin iktisadiyatı noktai nazarından afyon ziraa-tından ehemmiyeti düşünülerek bunun ihracı serbest bırakılmak faideli görülmüş olup afyon müptelalarının kullandıkları müstahzar afyon denilen nev'inin ise ithal, ihraç ve satışı ve ihzarı men olunmak için kuyut vaz edilmiştir. Lâyihanın ikinci maddesi memlekete mevaddı muhaddere celp etmeye selâhiyyattar olanları tayin etmekte ve üçüncü maddesi ise bu cisimleri ihzar ve imâli için açılacak müessesatın haiz olmaları lâzım gelen evsafı ve bunların ne suretle müsaade ahzedeceklerini göstermektedir.

Lâyihanın 3-10 ncü maddelerinde uyuşturucu cisimlerin ithal ve satışını ve imalâthanelerin murakabesi ve transit suretiyle imrarı hususları hakkında kuyut mevcut olup memleket dahilinde imâl edilecek mevaddı muhadderenin ihracı bu kayıtlardan azade bırakılmış ve yalnız ihraç edenlerin bunları muayyen bir müddet zarfında ihbar etmesi mecburiyeti vaz edilmiştir. Onuncu madde beynelmînel posta mukavelenamesi mucibince mevaddı muhadderenin yalnız veya kıymetli kutularla ve mektuplarla olan müraselatı hakkındaki tahdidatı tespit eylemektedir. Lâyihanın mütebaki maddeleri bu hususta Ceza Kanununda mevcut ahkâm ile beraber bazı yeni ceza hükümlerini ihtiva etmektedir.

11 Karar Numarası
1 Esas Numarası

17.5.1928

Sıhhiye Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Uyuşturucu maddelerin imâl ve ihzarıyla, alım satımının murakabesi ve istimalinin tahdidi için tanzim edilmiş olan Kanun Lâyihası encümenimizce tetkik olundu.

Bu lâyihanın kabulü, tehlikesi gittikçe artan sıhhi, içtimai afetlerden biri olan uyuşturucu maddeler iptilasının önüne geçilebilmesi için ittihaz edilen beynelmînel müdafaa tedabirine gerek alelumum beşeriyet ve gerek memleketimiz nef'ine biz de iştirak etmiş ve aynı zamanda Lozan Muahedenamesinin yüzüncü maddesiyle vaki taahhüdümüzü ifa etmiş oluyoruz.

Hükümetin lâyihasında teklifin istihdaf eylediği noktai nazarları şerh eden esbabı mucibeyi tamamen tasvip eyleyen Encümenimiz lâyiha maddelerini şekle ve teferruata müteallik bazı tadillerle kabul etmiştir. Bermucibi havale Ticaret ve Adliye Encümenlerine tevdi arz olunur.

Sıhhiye ve Muaveneti
İçtimaiye Encümeni
Namına

Bu Mazbata Muharriri
Doktor Burhanettin

Kâtip Aza
Aza Aza
Emin Cemal Halit Mazhar

Aza
Hüseyn Hüsni

TBMM

İktisat Encümeni 27.11.1928
Karar No. : 3
Esas No. : 1/179

İktisat Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Uyuşturucu maddelerin imal ve ihzarı suretiyle murakabesi tarzı hakkında Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti tarafından tanzim olunan kanun layihasıyla Sıhhiye Encümeninin mazbatası mütalaa ve tetkik edildi.

Hükümetin esbabı mucibesinde tafsilatiyle beyan edildiği veçhile uyuşturucu maddelerin ithal, ihraç, imal ve satış şekillerinin şimdiye kadar zaptı rabıt altına alınmaması dolayısıyla bazı şehirlerimizde nazarı dikkati calıp bir süratle sıhhati umumiyenin ihlâline sebebiyet verildiği Encümenimizce de varit görülmüş ve esasen bu gibi maddelerin murakabe altına alınması hakkında inikat eden 1912 senesi Beynelmîlel Lahi Afyon Kongresi mükerreratının tamamii tatbiki Lozan Muahedesini ahkâmından bulunmuş olmakla layihanın aşağıdaki sebepler dolayısıyla bazı tadilatla kabulüne karar verilmiştir, şöyle ki :

İkinci Madde : Müstahsillerin de harice ihracat yapabilmelerini ve dahili satışların da yalnız ihracat tüccarlarına hasrütahsis edilmemesini teminen tadil edilmiş ve birkaç kelime tahsisat yapılmıştır.

Üçüncü Madde : Müessesenin fenni mesuliyetinin bulunduracakları eczacı veya kimyagere tahmilinin idari birtakım sebepler dolayısıyla daha doğru bulunacağı mülâhazasıyla tadil edilmiş ve 5 nci maddede teftiş ve mürakabe salahiyeti sarahatan zikredildiğinden bu madde tay ve birkaç kelime tashihati icra olunmuştur.

Beşinci Madde : (Her tarafı) kelimesinin fazlalığı dolayısıyla tashih olunmuştur.

Altıncı Madde : Müsaade varakalarının itibar müddetinin tezyidi lüzumuna binaen tadil kılınmış ve birkaç kelime tashihati yapılmıştır.

Yedinci Madde : Uyuşturucu maddeler gibi sıhhati umumiyeye ile alâkadar olan bir mesele hakkında kabahatin tekerrürüne sebebiyet verilecek bir tarzda hükmün tespiti ahlâk noktai nazarından da hüsnü tesir icra eylemeyeceğinden bu maddenin tadiline mecburiyet hâsıl olmuştur.

Dokuzuncu Madde : Transitin tarifine ait olan cümlelerin fazlalığı dolayısıyla tashihat yapılmıştır.

On İkinci Madde : İmalat veya satış defterlerinin hangi makam tarafından mühürleneceklerinin tasrihi şadedinde tashih edilmiştir.

On Altıncı Madde : Aynı mütalaa dolayısıyla Sıhhiye Encümeninin tashih eylediği şekil kabul olunmuştur.

İktisat Encümeni Reisi Mazbata Muharriri
Namına Mardin
Konya Ali Rıza
Kâzım Hüsni
Kâtip Aza
Zonguldak Adana
Ali Rıza

Aza Afyonkarahisar	Aza Çorum
Aza Denizli	Aza Edirne
Aza Eskişehir	Faik Aza İstanbul
Emin Aza İstanbul	Hüseyin Aza İstanbul
A. Hamdi Aza İzmir	Edip Servet Aza Konya K. Hüsnü
Aza Konya	Aza Manisa
A. Hamdi Aza Manisa	M. Kâni Aza Maraş
Yaşar Aza Mardin	Nurettin Aza Mersin
Nuri Aza Rize	Aza Sinop
Aza Şarkikarahisar	Aza Trabzon
İsmail	
Aza Yozgat	
Tahsin	

9 . 11 . 1928

Adliye Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Uyuşturucu maddelerin sureti imal ve ihzariyle tarzı murakabesi hakkında Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti tarafından tanzim edilip Başvekâletin 12 . 4 . 1928 tarih ve 1648 numaralı tezkeresiyle Adliye Encümenine havale edilen kanun layihası Sıhhiye ve İktisat encümenlerinin tadilatı ve esbabı mucibe mazbatalarıyla birlikte tetkik ve müzakere olundu.

Uyuşturucu maddelerin suiistimalinden tevellüt eden mazarratın önüne geçmek üzere medeni memleketlerin kâffesinde yapılan tedbirlerin matlup faideyi tamamen temin ettiği anlaşılmalı bir tesanütle ciddi bir takip ve murakabe tesisi zımında 1912 senesinde lahide bir konferans toplanmış ve bu-

nun mukarreratına ahiren Lozan Ahitnamesiyle Hükümetimizde iltihakı taahhüt etmiş olmasına ve her ne kadar ceza kanunumuzda bu mevât hakkında bazı ahkâm varsa da maksadı temine kâfi bulunmamasına mebni her suretle insaniyete faydalı olan bu kanun layihasının kabulüne Sıhhiye ve İktisat encümenlerinin mütalaatına iştirak eden Encümenimiz dahi karar vererek layihada bazı tadiller icra etmiştir şöyle ki :

Memleketimizin ihraç emtiasının mühimlerinden sayılan ham afyonun istihsal ve ihracının murakabeden varest kılması lüzumunu diğer encümenler gibi teslim eden Encümenimiz bunun daha vazih ve tereddüde mahal kalmayacak surette birinci ve ikinci maddelerde tadilat yapmıştır. 7, 9, 14, 15, 16 ncı maddelerinde yapılan tadilatla bu kanunla vazedilen esasların ciddi surette ve umumi ceza ahkâmımıza mülabis olması mülâhazasına müstenittir.

Altıncı madde hükmüne göre 17 nci madde zait görülmekle tayyedilmiştir.

Layihanın bu tadilatla kabulü Heyeti Umumiyenin nazarı tasvibine arz olunur.

Adliye Encümeni Reisi Mustafa Fevzi	Mazbata Muharriri Kocaali Selahattin
Kâtip Yozgat A. Hamdi	Aza
Aza İzmir Enver Aza	Aza Ankara A. İhsan Aza Mardin İ. Ferit Aza Balıkesir O. Niyazi Aza Zonguldak Nazif Aza Manisa Kemal
Aza Bayazıt Şefik Aza Kayseri Reşit Aza Balıkesir Sadık	

Aza
Kocaali
Ragıp

Hükümetin Teklifi

Uyuşturucu Maddeler Hakkında Kanun

1. — Ham afyon, tıbbi afyon, morfin, diasetil morfin (heroin), ham kokain ve kokain ile morfin ve diasetil morfin (heroin) ve kokainin bütün miktarları % 20'den fazla diasetil morfin (heroin) ve % 10'dan fazla kokaini muhtevi bütün müstahzaratın ve esrar ve müstahzaratın ithal, ihraç, imal ve istihzarı ve memleket dahilindeki satışı Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletinin murakabesine tabidir. Ham afyonun yalnız ihracı bu murakabeye tabi değildir. Her nevi müstahzar afyonun ihzar, ithal, ihraç ve satışı memnudur.

Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletince bu mevaddın evsafı mümeyyizeleri hakkında bir tarifname neşrolunur.

2. — Birinci maddede zikredilen uyuşturucu ilaçların memlekete ithali ile memleket dahilindeki satışına münhasıran hususi kanunlarına tevfikân icrayı sanata müsaade alarak eczane veya ticarethane açmış olan eczacılar veya ecza ticarethaneleri sahipleri mezdur. Ham afyon müstahsilleri ve bu maddenin satışı ile meşgul olduğu mahalli ticaret odalarınca müseccel ve musaddak tüccarlar memleket dahilindeki ecza fabrika ve imalâthanelerine ve ihracat tüccarlarına ham afyon satabilirler.

3. — Birinci maddede zikredilen cisimlerin dâhilde imaline mahsus fabrika veya imalâthane açmak için hususi müsaade almak lâzımdır.

Bu nevi fabrika ve imalâthaneler alelumum emsali müessesat ahkâmına tabi iseler de sermayesi her kime ait olursa olsun müessesenin başında behemahal imalâta nezaret etmek ve bu hususta mesuliyeti deruhte eylemek üzere eczacı veya kimyager bir müdür bulunur. Bu gibi müessesata müsaade vermek müştereken Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye ve İktisat Vekâletlerine ait olup teftiş ve murakabesi Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâleti tarafından ifa edilir.

4. — Uyuşturucu maddeleri ihzar ve imal eden fabrika veya imalâthaneler bu maddeleri ihraca mezdun iseler de memleket dahilinde eczanelerle ecza ticarethaneleri sahiplerinden başkasına satış yapmaları memnudur.

5. — Fabrika ve imalâthaneler ve bunların depoları bilumum müşterilâtı Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâleti müfettişleri tarafından teftiş olunur. Müfettişler bu müesseselerin her tarafını teftiş ve icâbeden malumatı talep etmeye ve defterleri ve bilumum kuyudatı tetkike salâhiyettardır.

6. — Birinci maddede zikredilen uyuşturucu cisimleri ihraç etmek isteyen eczane ve ecza ticarethaneleri sahipleri ne miktar ve hangi cins maddeyi nereden ve hangi vesait ile getireceklerini her defa siparişlerinde Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletine bildirmeye mecburdurlar. Vekâletçe tâlibin salâhiyetini tetkik ve ithal edilecek miktarın mekasıdı tıbbiyeden fazla bulunmadığı taayyün ettikten sonra bir müsaade varakası verilir. Müsaade varakası ibraz olunmayan uyuşturucu mevaddın gümrüklerce ithali me mûmanaat edilir.

Müsaade varakaları her kimin namına verilmiş ise onun tarafından istimal edilmesi mecburi olup başkasına devir ve fûruhtu memnudur ve üç ay için muteberdir.

7. — Uyuşturucu maddelerin ithal, ihraç ve satışı hakkındaki ahkâma, defaatla riayetsizliği tebeyyün edenlere ve bu hususta mahkemelerce müteaddit defalar tecziye edilmiş olan kimselere bu müsaade verilemez. Eczanelerin celp etmek istedikleri miktarın ve eczanenin tıbbi satış ihtiyacından fazla olduğu tebeyyün ettiği takdirde ithal müsaadesi talebi reddolunabilir.

8. — Memleket dahilinde imal edilip ihraç edilen uyuşturucu maddeler için fabrika veya imalâthane sahipleri hangi maddeleri ve ne miktardan ve nerelere ve kimler namına gönderdiklerini her ay nihayetinde bir liste ile Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletine bildirmeye mecburdurlar.

9. — Uyuşturucu maddelerin tekrar ihraç edilmek üzere memlekete ithali memnudur. Ecnebi memleketlerin birinden diğerine sevkedilmek üzere Türkiye dahilinden geçirilen transit nakliyat ancak rüsumat idarelerinin murakabesi altında ve bu maddeleri havi kapların mühürlenmesi suretiyle icra olunur. Bunların dahili memlekette sarf ve istimlak edilmek üzere açılması memnudur.

10. — Uyuşturucu maddeleri muhtevi kıymetli mektuplarla kıymetsiz nümune tarzındaki mersulat her kimin namına olursa olsun kabul edilmez ve bu mevruat müsadere olunur. Paket ve kıymetli kutular bu kanunla uyuşturucu maddeler satışına mezdun olup evvelce altıncı maddede zikredildiği tarzda müracaatla müsaade almış olanlar namına geldiği takdirde kabul olunabilir. Memleket dahilindeki posta sevkiyatı için de aynı surette muamele olunur.

11. — Uyuşturucu maddelerin eczanelerdeki satışı eczacılar ve Eczaneler Kanunu ile ona müteferri talimatnameye tevfikân ve reçete ile yapılır. Ecza ticaret-

haneleri münhasıran eczanelere, müessesatı resmiye-ye ve laboratuvarlara toptan satış yaparlar. Yalnız her defasında satış yaptıkları eczane sahip veya müdürü mesulü bu müessesatı resmiye namına salâhiyyatlar zat veya müstahzarat laboratuvarı müdürü mesulünden semli ve müessir maddelerin muhafaza ve satışına mahsus talimatnamede zikredilen suret ve tarzda bir vesika talep ve o vesikayı muhafaza ederler.

12. — Ecza ticarethaneleri zehirli ve müessir maddelerin muhafaza ve satışına mahsus talimatnamede zikredilen defterleri tutmaya ve bunlara muntazaman alıp sattıkları uyuşturucu maddeleri ve vesaiiki sıra numarası ile kayda mecburdur. Uyuşturucu maddeler imal eden fabrika veya imalâthanelerde imal edilen miktarla satılan mahalleri ve miktarını gösterir musaddak defterler tutulur.

13. — Birinci maddede mezkûr uyuşturucu cisimlerin müstakkatından olup ilmi tetkikat neticesinde aynı suretle mazarratı tebeyyün edenlerin de bu Kanun ahkâmına tabi olacağı İcra Vekilleri Heyeti kararıyla Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâleti tarafından tayin ve ilân olunur.

14. — Birinci maddede muharrer olup Türk Ceza Kanununun 403 ncü maddesinde zikredilmeyen uyuşturucu cisimler hakkında dahi Ceza Kanununun 403 - 408 nci maddeleri ahkâmı tatbik olunur. Uyuşturucu maddede zikredilenlerden başkalarına satanlar da aynı suretle cezalandırılırlar.

15. — Birinci maddede mezkûr uyuşturucu cisimleri imal etmek üzere müsaadesiz fabrika ve imalâthane açanların müesseseleri derakap seddolunur ve sahipleri hakkında Ceza Kanununun 403 ncü maddesi tatbik olunur.

16. — Beşinci maddede zikredilen teftişata mümnaat eden ve talep edilen malumatı vermekten veya defterlerini göstermekten imtina eden fabrika ve imalâthane sahip ve müdürü mesulleri birinci defasında yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi ile cezalandırılırlar. İkinci defasında müesseseleri seddolunur. Sekizinci maddeye muhalefeti görülen fabrika veya imalâthane sahip ve müdürü mesullerine elli liradan iki yüz liraya kadar hafif cezayı nakdi hükmlenir.

17. — Altıncı maddede mezkûr ithal müsaadenamelerini başkasına devreden kimselerle bu müsaadenameleri devren alanlar Ceza Kanununun 403 ncü maddesi mucibince cezalandırılırlar.

18. — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

19. — Bu Kanun hükümlerinin icrasına Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye, Maliye, Adliye, İktisat ve Dahiliye Vekilleri memurdur. 8 Nisan 1928

Başvekil	Adliye Vekili
İsmet	Mahmut Esat
Müdafaai Milliye Vekili	Dahiliye Vekili
Mustafa Abdülhalik	Şükrü Kaya
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
Şükrü Kaya	Saraçoğlu Şükrü
Maarif Vekili	Nafia Vekili
Mustafa Necati	Behiç
	Sıhhiye ve Muaveneti
İktisat Vekili	İçtimaiye Vekili
Mustafa Rahmi	Doktor Refik

Sıhhiye Encümeninin Tadili

Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Encümeni Tadili

Madde 1. — Ham afyon, tıbbi afyon, morfin, diasetil morfin (heroin), ham kokain ve kokain ile morfin ve diasetil morfin (heroin) ve kokainin bütün milhleri ile % 20'den fazla diasetil morfin (heroin) ve % 10'dan fazla kokaini muhtevi bütün müstahzaratın ve esrar müstahzaratının ithal, ihraç imal ve istihzari ve memleket dahilindeki satışı Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletinin murakabesine tabidir.

Ham afyonun yalnız ihracı bu murakabeye tabi değildir. Her nev'i müstahzar afyonun ihzar, ithal, ihraç ve satışı memnudur. Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletince bu mevaddın evsafı mümeyyizeleri hakkında bir tarifname neşrolunur.

Madde 2. — Aynen kabul.

Madde 3. — Aynen kabul.

Madde 4. — Aynen kabul.

Madde 5. — Aynen kabul.

Madde 6. — Aynen kabul.

Madde 7. — Aynen kabul.

Madde 8. — Memleket dahilinde imal edilip ihraç edilen uyuşturucu maddeler için fabrika veya imalâthane sahipleri hangi maddeleri ve ne miktar ve nerele ve kimler namına gönderdikleri üç ay nihayetinde bir liste ile Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletine bildirmeye mecburdur.

Madde 9. — Aynen kabul.

Madde 10. — Aynen kabul.

Madde 11. — Aynen kabul.

Madde 12. — Aynen kabul.

Madde 13. — Aynen kabul.

Madde 14. — Aynen kabul.

Madde 15. — Aynen kabul.

Madde 16. — Beşinci maddede zikredilen teftişata muhalefet eden ve talep edilen malumatı vermekten veya defterlerini göstermekten imtina eden fabrika ve imalâthane sahip ve müdürü mesulleri birinci defasında yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır cezayı nakdi ile cezalandırılırlar. İkinci defasında bu ceza iki misli olarak alınır. Ve üçüncü defasında müesseseleri seddolanur. Sekizinci maddeye muhalefeti görülen fabrika veya imalâthane sahip ve müdürü mesullerine elli liradan iki yüz liraya kadar hafif cezayı nakdi hükmolanur.

Madde 17. — Aynen kabul.

Madde 18. — Aynen kabul.

Madde 19. — Aynen kabul.

İktisat Encümeninin tadili

Birinci Madde — Aynen kabul edilmiştir.

Adliye Encümeni tadili

Uyuşturucu Maddeler Hakkında Kanun Lâyihası

Madde 1. — Ham afyon, tıbbî afyon, morfin, diasetil morfin (heroin) ham kokain ve kokainle morfin ve diasetil morfin (heroin) ve kokainin bütün mülhleri 0,20'den fazla kokaini muhtevi bütün müstahzaratın ve esrar ve müstahzaratının ithal, ihraç, imal ve istihzarı ve memleket dahilindeki satışı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin murakabesine tabidir.

Ham Afyonun zeri, istihzalı ve ihracı bu murakabeye tabi değildir; ancak ham vasfını tebdiledecek mahiyette ve müstahzar afyon namı verilen surette afyonun ihzar, ithal, ihraç ve satışı memnudur. Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletince bu mevadın mümeyyiz vasıfları hakkında bir tarifname neşr olunur.

İkinci Madde — Birinci maddede sayılan uyuşturucu ilâçların ithaliyle, dahildeki satışına münhasıran hususî kanununa tevfikân icrayı sanata müsaade olarak eczahane veya ticarethane açmış olan eczacılar veya ecza ticarethaneleri sahipleri mezundur. Ham afyon müstahsilleri veya bu maddenin satışı ile meşgul oldukları mahalli ticaret odalarınınca, müseccel ve musaddak tüccarlar harice ihraç edebilirler veya dahildeki ecza, fabrika ve imalâthaneleriyle veya tüccarlara ham afyon satabilirler.

Madde 2. — Birinci maddede sayılan uyuşturucu ilâçların ithaliyle, dahildeki satışına münhasıran hususî kanunlarına tevfikân icrayı sanata müsaade olarak eczane veya ticarethane açmış olan eczacılar veya ecza ticarethaneleri sahipleri mezundur. Ham afyonun alışı ve satışı serbestir.

Üçüncü Madde — Birinci maddede sayılan cisimlerin dahilinde imaline mahsus fabrika veya imalathane açmak için hususî müsaade almak lâzımdır. Bu nevi fabrika ve imalathaneler alelumum emsalî müessesat ahkâmına tabi iseler de sermayesi her kime ait olursa olsun müessesede imalâta nezaret ve bu husustaki mesuliyeti deruhte eylemek üzere bir kimyager veya eczacının istihdamı mecburidir. Bu gibi müesseselere müsaade vermek Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti ile İktisat Vekâletine aittir.

Madde 3. — Birinci maddede yazılı cisimlerin dahilinde imaline mahsus fabrika veya imalathane açmak için hususî müsaade almak lâzımdır, bu nevi fabrika ve imalathaneler alelumum emsalî sınaî müesseseler ahkâmına tabi iseler de sermayesi her kime ait olursa olsun müessesede imalata nezaret ve bu husustaki mesuliyeti fenniyeyi deruhte eylemek üzere bir kimyager veya eczacının istihdamı mecburidir. Bu gibi müesseselere müsaade vermek Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletiyle İktisat Vekâletine aittir.

Dördüncü Madde — Aynen kabul olunmuştur.

Madde 4. — Uyuşturucu maddeleri ihzar ve imal eden fabrika veya imalathaneler bu maddeleri ihraça mezun iseler de memleket dahilinde eczanelere ecza ticarethaneleri sahiplerinden başkasına satış yapmaları memnudur.

Beşinci Madde — Fabrika ve imalathaneler ve bunların depoları bilumum müstemilatı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti müfettişleri tarafından teftiş olunur. Müfettişler bu müesseseleri teftiş ve icap eden malumatı talep etmeye ve defterleri ve bilumum kuyudatı tetkike selâhiyettardır.

Madde 5. — Fabrika ve imalathaneler ve bunların depoları bilumum müstemilatı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti müfettişleri tarafından teftiş olunur. Müfettişler bu müesseseleri teftiş ve icap eden malumatı talebe ve defterleri ve bilumum kuyudatı müessese dahilinde tetkike selâhiyettardır.

Altıncı Madde — Birinci maddede sayılan uyuşturucu cisimleri ithal etmek isteyen eczahane ve ecza ticarethaneleri sahipleri ne miktar ve hangi cins maddeyi nereden ve hangi vesaitle getireceklerini her defaki siparişlerinde Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletine bildirmeğe mecburdurlar. Vekâletçe talibin salahiyeti tetkik ve ithal edilecek miktarın tıbbî ihtiyacattan fazla bulunmadığı taayyün ettikten sonra bir müsaade varakası verilir. Müsaade vara-

kası ibraz olunmayan uyuşturucu maddelerin gümrüklerce ithaline mümaneat edilir.

Müsaade varakaları her kimin namına verilmişse onun tarafından istimal edilmesi mecburî olup başkasına devir ve fûruhtu memnu ve altı ay için muteberdir.

Madde 6. — Birinci maddede sayılan uyuşturucu cisimleri ithal etmek isteyen eczahane ve ecza ticarethaneleri sahipleri ne miktar ve hangi cins maddeyi nereden ve hangi vesâitle getireceklerini her defaki siparişlerinde Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletine bildirmeğe mecburdurlar. Vekâletçe talibin salahiyeti tetkik ve ithal edilecek miktarın tıbbî ihtiyacattan fazla bulunmadığı taayyün ettikten sonra bir müsaade varakası verilir. Müsaade varakası ibraz olunmayan uyuşturucu maddelerin gümrüklerce ithaline mümaneat edilir.

Müsaade varakaları her kimin namına verilmişse onun tarafından istimal edilmesi mecburî olup başkasına devri ve satılması memnu ve altı ay için muteberdir.

Yedinci Madde — Uyuşturucu maddelerin ithal, ihraç ve satışları hakkındaki ahkâma iki defa riayetsizliği tebeyyün ederek mahkemelerce cezalandırılmış olan kimselere bu müsaade verilmez. Eczane ve ecza ticarethanelerinin getirmek istedikleri miktarın eczanesinin tıbbî satış ihtiyacından fazla olduğu tebeyyün ettiği takdirde ithal müsaadesi talebi reddolunur.

Madde 7. — Uyuşturucu maddelerin ithal, ihraç ve satışları hakkındaki ahkâma iki defadan fazla riayetsizliği tebeyyün ederek mahkemelerce cezalandırılmış olanlara bu müsaade verilmez. Eczane ve ecza ticarethanelerinin getirmek istedikleri miktar bunların tıbbî satış ihtiyacından fazla olduğu anlaşıldığı takdirde ithal müsaadesi talebi reddolunur.

Sekizinci Madde — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 8. — Memleket dahilinde imal edilip ihraç edilen uyuşturucu maddeler için fabrika veya imalathane sahipleri hangi maddeleri ve ne miktarda ve nerelere gönderdiklerini her ay nihayetinde bir listeyle Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletine bildirmeğe mecburdurlar.

Dokuzuncu Madde — Uyuşturucu maddelerin tekrar ihraç edilmek üzere ithali memnudur. Transit nakliyatı ancak rûsumat idarelerinin mürakabesi altında ve bu maddeleri havi kapların mühürlenmesi suretiyle ihraç olunur. Bunların memleket dahilinde sarf ve istihlâk edilmek üzere açılması memnudur.

Madde 9. — Uyuşturucu maddelerin tekrar ihraç edilmek üzere ithali memnudur.

Transit olarak gelen bu kabil mevâdı havi kaplar gümrüklerce mühürlenir.

Onuncu Madde — Aynen kabul olunmuştur.

Madde 10. — Uyuşturucu maddeleri muhtevi kıymetli mektuplarla kıymetsiz nümune tarzındaki mersulat her kimin namına olursa olsun kabul edilmez ve bu mevruvat musadere olunur. Paket ve kıymetli kutular bu kanunla uyuşturucu maddeler satışına mezun olup evvelce altıncı maddede beyan olunduğu tarzda müracaatla müsaade almış olanlar namına geldiği takdirde kabul olunabilir. Memleket dahilindeki posta sevkiyatı içinde aynı suretle muamele olunur.

Onbirinci Madde — Aynen kabul olunmuştur.

Madde 11. — Uyuşturucu maddelerin eczanelerdeki satışı Eczahacılar ve Eczahaneler Kanuniyle ona müteferri talimatnameye tevfiakan ve reçeteyle yapılır. Ecza ticarethaneleri münhasıran eczanelere, resmi müesseselere ve laboratuvarlara toptan satış yaparlar; yalnız her defasında satış yaptıkları eczane sahip veya mesul müdürü ve resmi müessese namına selâhiyettar zat veya müstahzarat laboratuvarı mesul müdüründen semli ve müessir maddelerin muhafaza ve satışına mahsus talimatnamede gösterilen suret ve tarzda bir vesika talep ve o vesikayı muhafaza ederler.

Onikinci Madde — Ecza ticarethaneleri-zehirli ve müessir maddelerin muhafaza ve satışına mahsus talimatnamede söylenilen defterleri tutmaya ve bunlara alıp sattıkları uyuşturucu maddeleri ve vesaiiki sıra numarasıyla kayda mecburdurlar. Uyuşturucu maddeler imal eden fabrika ve imalathanelerde imal edilen miktarla satılan mahalleri ve miktarını gösteren ve sıhhiye müdürü veya hükümet tabibi tarafından tastik olunan defterler tutulur.

Madde 12. — Ecza ticarethaneleri zehirli ve müessir maddelerin muhafaza ve satışına mahsus talimatnamede yazılı defterleri tutmağa ve bunlara muntazaman alıp sattıkları uyuşturucu maddeleri ve vesaiiki kayda mecburdurlar. Uyuşturucu maddeler imal eden fabrika ve imalathanelerde imal edilen miktarla satılan mahalleri ve miktarını gösterir Sıhhiye idarelerinin musaddak defterleri tutulur.

Onüçüncü Madde — Aynen kabul olunmuştur.

Madde 13. — Birinci maddede sayılan uyuşturucu cisimlerin müştakatından olup ilmi tetkikat neticesinde aynı suretle mazarrati tebeyyün edenlerin de bu

kanun ahkâmına, tabi olacağı İcra Vekilleri Heyeti kararı ile Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti tarafından tayin ve ilân olunur.

Öndördüncü Madde — Aynen Kabul olunmuştur.

Madde 14. — Birinci maddede yazılı olup Türk Ceza Kanununun 403 ncü maddesinde mezkûr olmayan cisimler hakkında dahi Ceza Kanununun 403, 404, 405, 406, 407, 408 nci maddeleri ahkâmı tatbik olunur. Uyuşturucu maddeleri 4 ve 11 nci maddelerde gösterilenlerden başkalarına satanlar da Ceza Kanununun 403 ncü maddesine tevfikân cezalıdır.

Onbeşinci Madde — Aynen kabul olunmuştur.

Madde 15. — Birinci maddede sayılan uyuşturucu cisimleri imal etmek üzere müsaadesiz fabrika ve imalathane açanların müesseseleri mahalli Sıhhiye idarelerinin talebi üzerine zabıta tarafından derhal set ve sahipleri hakkında Ceza Kanununun 403 ncü maddesi hükmü tatbik olunmak üzere kanuni takibat icra edilir.

Onaltıncı Madde — Sıhhiye Encümenininki aynen kabul olunmuştur.

Madde 16. — Beşinci maddede yazılı teftişe mümanaat ve istenen malumatı vermekten veya defterlerini göstermekten imtina eden ve 12 nci maddedeki mecburiyete riayet etmeyen fabrika ve imalathane sahiplerinden yüz liradan beşyüz liraya kadar ağır cezayı naktî alınır; tekerrür halinde Ceza Kanununun umumî hükümleri tatbik olunur, ancak üçüncü defa buna mütecasir olanların müesseselerinin seddine de karar verilebilir.

Sekizinci madde ahkâmına muhalif hareket edenlerden yüz liraya kadar hafif cezayı naktî alınır.

Onyedinci Madde — Aynen kabul olunmuştur.

Madde 17. — Bu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

Onsekizinci Madde — Aynen kabul olunmuştur.

Madde 18. — Bu Kanun hükümlerinin icrasına Sıhhat ve İçtimai Muavenet, Adliye, Dahiliye, Maliye ve İktisat vekilleri memurdur.

Öndokuzuncu Madde — Bu Kanunun ahkâmının icrasına Adliye, Dahiliye, Maliye, İktisat ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletleri memurdur.

